

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

TABAN SİVİL TOPLUM ÖRGÜTLERİ VE AKTİVİSTLER İÇİN

ETKİNLİK DEĞERLENDİRME REHBERİ

HAMİT LEVENT EVCİ
JALE VELİBEYOĞLU

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

İÇİNDEKİLER

ELELE PROJESİ HAKKINDA	3
ÖNSÖZ	4
1. DEĞERLENDİRME NE DEMEKTİR?	5
2. DEĞERLENDİRME İÇİN ARAÇLAR	6
Değerlendirme Aracı Nasıl Belirlenir?	6
Değerlendirme Araçları	7
1. Sözlü Değerlendirme:	7
2. Yazılı Değerlendirme	8
3. DEĞERLENDİRMEDE ALTIN KURALLAR	11
4. KONTROL LİSTESİ	12

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

ELELE PROJESİ HAKKINDA

Kısa adı “elele” olan, “Kültür ve Sanat Yoluyla Değişim İçin Diyalog” Projesi, genç erkek ve kadınlar arasında kutuplaşmayı, ayrımcılığı ve ötekileştirmeyi kültür ve sanat yoluyla azaltmayı, bireysel özgürlükleri teşvik etmeyi ve değişim için diyalogu artırmayı hedefliyor.

elele Projesi’nin, 15-29 yaş grubu gençler ve kültür ve sanat alanında faaliyet gösteren Sivil Toplum Örgütleri (STÖ) olmak üzere iki ayrı hedef kitlesi bulunuyor.

Avrupa Birliği’nin Sivil Toplum Aracı ve Medya Programı (2018-2019) “Kültür için Temel Haklar” programı kapsamında desteklenen elele Projesi, Gençlik Servisleri Merkezi, Uçan Süpürge Vakfı ve Devlet Opera ve Balesi alışanları Vakfı tarafından yürütölüyor.

Proje faaliyetleri “Yerel Etkinlikler”, “elele Diyalog Platformu” ve “ELELE DESTEK” olmak üzere birbirini tamamlayan üç başlık altında toplanıyor.

Daha detaylı bilgi almak için: www.elele.eu adresini ziyaret edebilirsiniz.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

ÖNSÖZ

Birçok çalışma hayata geçiriyoruz. Bazen “haydi yapalım” motivasyonu ile hemen başlayabiliyoruz! Bazen ise, uzun uzun bir planlama sürecimiz oluyor. Ne yaparsak ve nasıl yaparsak yapalım, yaptığımız işin etkisini anlamamız oldukça önemli. Yaptığımız bir çalışmanın değerlendirmesini yapmanın birçok faydası var. Bunlardan birkaçını şöyle sıralayabiliriz:

- Çalışmalarımızın hedefine ulaşp-ulaşmadığını anlamamızı
- Çalışmalarımızı geliştirmemize katkı sağlar,
- Farklı çalışmalar üretmemize katkı sağlar,
- Başarımızı veya başarısızlığımızı fark etmemizi; motive olmamıza veya gelişim planı oluşturmaya teşvik eder.

Değerlendirme yapmanın, yukarıdaki nedenlerin yanı sıra, hedef kitemize ne tür katkılar sağladığımızı anlamamız açısından da önemli bir yeri vardır.

Bu doküman 3 ana bölümden oluşacaktır:

- Değerlendirme ne demektir?
- Bir taban örgütü ve aktivist olarak hangi değerlendirme yöntemlerini kullanabiliriz?
- Değerlendirme yaparken dikkat etmemiz gereken altın kurallar nelerdir?

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

1.

DEĞERLENDİRME NE DEMEKTİR?

Değerlendirme, yaptığımız çalışmaların hedef kitle, çalışmayı gerçekleştiren kişiler/kurumlar paydaşlarımız ve çalışmamızdan etkilenen diğer kişiler/kurumlar üzerindeki etkisini anlamaya yönelik olarak gerçekleştirilen veri toplama, veri analizi ve raporlama süreçlerini içeren bir süreçtir.

Değerlendirme iç ve dış değerlendirme olarak yapılabilir. Bir kurum, kendi yaptığı çalışmayı bağımsız ve dış uzmanlar tarafından değerlendirilmesini yapmak isteyeceği gibi, kendi iç kaynakları ile de bu değerlendirmeyi gerçekleştirebilir.

elele Projesi kapsamında ise, etkinlikler gerçekleştirecek Sivil Toplum Örgütlerinin, yaptıkları çalışmalara katılan kişilerin bu çalışmalarla ilgili duyguları, düşünceleri, geribildirimleri vb. doğrultusunda memnuniyetlerini veya memnuniyetsizliklerini anlayabilmek odağında veri toplamaları oldukça önemlidir. Bu rehber ile birlikte, etkinlikler sürecinde ne tür değerlendirme araçları kullanabileceğimize yönelik bilgiler ve yöntemler sunulmaktadır.

Etkinlikler sonrasında yapılacak değerlendirme çalışmaları hem etkinlikleri gerçekleştiren sivil toplum örgütlerinin gelecekte yapacakları çalışmaları güçlendirecek hem de projenin bağımsız değerlendirme süreci için kullanılacaktır.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

2.

DEĞERLENDİRME İÇİN ARAÇLAR

Değerlendirme yaparken, hangi veri toplama araçlarını kullanacağımızı belirlemek gerekiyor. Değerlendirme araçları, nasıl bir veri toplayacağımız kadar hedef kitleye uygunluk açısından da uygun olmalıdır. Bu bölümde, sizlerle bazı veri toplama araçlarını paylaşacağız.

- Sözlü Değerlendirme
- Yazılı Değerlendirme

Değerlendirme Aracı Nasıl Belirlenir?

Değerlendirme araçlarından birini veya birkaçını aynı anda kullanabilirsiniz. Değerlendirme aracına karar verirken hem ekip olarak kapasiteniz hem de etkinliğinize katılacak hedef kitlenin özellikleri dikkate alınmalıdır.

Ekip olarak online araçlara hakimseniz ve farklı yöntemler kullanmak istiyorsanız, çok fazla seçeneğiniz var. Örneğin, online bir anket oluşturmak için Google Formlar, Typeform, SurveyMonkey, Jotform gibi birçok online araç var. Yine online araçlarınızı bir site üzerinden değil, Microsoft Office araçları (Word, Excel vs.) üzerinden de kurgulamanız mümkün. Burada en önemli noktalardan biri, ekibinizden değerlendirme süreci ile ilgilenen kişinin belli olması olacaktır. Kim bu araçları hazırlayacak, katılımcılara kim gönderecek ve kim gelen verileri takip ederek analiz edecek sorularına cevap bulmak oldukça önemli olacaktır.

Bir diğer kritik nokta ise, kullanacağınız değerlendirme aracının etkinlik ve hedef kitleye uygunluğu olacaktır. Örneğin, internet erişiminin olmadığı bir alanda veya katılımcıların çok fazla online araç kullanmadığı durumlarda online araçlar yerine yüzyüze değerlendirme yapılacak araçlar kullanılması gerekir.

Katılımcılarımızın özellikleri de nasıl bir değerlendirme aracının kullanılacağını belirler. Örneğin, çok istekli bir grup ile etkinlik üzerine sözlü değerlendirme yapmak daha çok tercih edilebilir. Bir diğer yandan okuma-yazma bilmeyen, etkinliğin gerçekleştirildiği dilde iletişim kuramayan, konuşma-işitme- görme zorluğu yaşayan vb. özellikler/ihtiyaçlar da dahil olmak üzere hedef kitemizin yapabilecekleri/yapamayacaklarını iyi analiz etmek oldukça önemlidir.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

Değerlendirme Araçları

- 1. Sözlü Değerlendirme:** Etkinliklere katılan katılımcılara etkinlik ile ilgili görüşlerini soracağımız ve sözlü olarak ifade edebilecekleri yöntemler kullanılabilir.

1.1. Etkinlik Sonunda Yapılan Sözlü Değerlendirmeler

Etkinliğiniz bittiğinde, katılımcılara katılımları için teşekkür ettikten sonra, katılımcularınıza bazı sorular sorarak, etkinliği değerlendirmelerini isteyebilirsiniz.

Örnek Sorular:

- Bugünkü etkinlikle ilgili neler düşünüyorsunuz?
- Etkinliğin sizin üzerinizde bıraktığı etki nedir?
- Etkinlikte en çok ne dikkatinizi çekti?
- Etkinlik herhangi bir fikrinizi değiştirdi mi? Değiştirdiyse nasıl?
- Ekibimize önerileriniz var mı?
- Sizce bu etkinliğin birlikte yaşam kültürüne ne gibi katkıları oldu?
- Kültür ve sanat faaliyetlerinin, birlikte iyi yaşam kültürüne ne tür katkıları olabilir?
- Başka ne tür etkinliklerin hayata geçtiğini görmek istersiniz?

Not: Katılımcılardan gelen cevapların kayıt altına alınması oldukça önemlidir. Bu sebeple, katılımcıların onayını alarak ses veya görüntü kaydı yapmak veya ekibinizden biri tarafından not alınması oldukça önemli olacaktır.

1.2. Ses Kaydı Yoluyla Yapılan Sözlü Değerlendirmeler

Katılımcularınızdan değerlendirmelerini, yüzyüze ve etkinlik mekanında almak istemezseniz, ses kaydı ile de değerlendirme yapmaları bir başka seçenek olarak kullanılabilir. Ekibinizin “değerlendirme süreçlerinden sorumlu” olan üyesinin cep telefonu numarası katılımcılarla paylaşılabilir ve katılımcıların Whatsapp, Telegram, Signal vb. İletişim araçlarını kullanarak, değerlendirmelerini ses kaydı olarak sizinle paylaşmalarını isteyebilirsiniz.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

2. Yazılı Değerlendirme

Katılımcıların değerlendirmelerini almak için bir diğer yöntem ise, yazılı olarak değerlendirme yapılabilecek veri toplama araçları kullanılmasıdır.

2.1. Anket

Katılımcıların, etkinliğinizi değerlendirmeleri için bir anket oluşturabilirsiniz.

Ankette açık uçlu ve yoruma dayalı sorular sorabileceğiniz gibi, derecelendirme yapılabilecek sorular da sorabilirsiniz. Örneğin, en çok anket hazırlanan uygulamalardan biri olan Google Formlar'da yer alan soru tiplerinden bazıları şunlar:

- Kısa cevap ve paragraf
- Çoktan seçmeli
- Onay kutuları
- Açılır menü
- Doğrusal ölçek

Eğer açık uçlu sorular sormak. İstiyorsanız, kısa cevap veya paragraf soru tipini sorabilirsiniz. Örneğin, "Bu etkinlik ile ilgili fikirlerinizi paylaşır mısınız?" sorusunu gibi kişilerin fikirlerini istedikleri şekilde paylaşacakları bir soru sormak istiyorsanız, bu soru tipini kullanabilirsiniz.

Bir diğer yandan, katılımcıların sizin belirlediğiniz seçenekler üzerinden bir değerlendirme yapmalarını istiyorsanız da diğer seçenekleri kullanabilirsiniz.

Not: Anket uygulamasını hem online bir araç ile hem de basılı çıktı ile gerçekleştirebilirsiniz. Ancak alınan çıktıların çevreye olumsuz etkileri düşünüldeğünde online araçların kullanılması daha fazla tavsiye edilen bir yöntemdir.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

2.2. Değerlendirme Defteri

Bir otele, restorana, müzeye veya sergiye gittiğinizde kapının girişinde yer alan “Ziyaretçi Defteri” gördünüz mü hiç?

Değerlendirme Defteri yöntemi tam olarak aynı mantıkla kullanılan bir değerlendirme yöntemidir.

Etkinliğinizi gerçekleştirdiğiniz alanda belirlediğiniz bir bölüme Değerlendirme Defteri koyabilir, katılımcılarınızın Değerlendirme Defterine görüşlerini yazmalarını isteyebilirsiniz.

2.3. Karakutu Uygulaması

Karakutu Uygulaması olarak bilinen aslında kutunun siyah olması ile de çok ilgisi olmayan bir değerlendirme yöntemidir. Bu değerlendirme yöntemini kullanabilmek için genişçe bir kutuya, küçük not kağıtlarına ve bol miktarda kaleme ihtiyacımız vardır.

Etkinlik başlamadan önce ve bittiğinde kısa bir şekilde oluşturduğunuz kutuyu, yerini ve amacını katılımcılarla paylaşmak önemlidir.

Örnek bir paylaşım:

“Değerli katılımcılarımız, etkinlik ile ilgili görüşleriniz ve etkinliğimizin size ne hissettirdiği bizim için oldukça önemli. Etkinlikten sonra, fuaye alanında “Değerlendirme Köşesi” yazan yerde sizleri bir kutu, not kağıtları ve kalemler bekliyor. Etkinlikten sonra, fikirlerinizi bu kağıtlara yazarak kutuya atmanız bizim için oldukça kıymetli. Buraya yazdığınız notlardan ve geribildirimlerinizden gelecek etkinliklerimizi kurgularken oldukça faydalanacağığımızı bilmenizi isteriz.”

Benzer Uygulamalar

Karakutu Uygulamasına benzer farklı değerlendirme yöntemleri de uygulayabilirsiniz. Örneğin, etkinlik alanında bir duvar oluşturursunuz ve bu duvara birçok boş kağıt asarsınız. Ve bu duvarı anlatarak, katılımcıların fikirlerini yazmalarını isteyebilirsiniz. Değerlendirme yöntemi belirlerken, yaratıcılığınızı kullanmanız önemle tavsiye edilir.

Not: Değerlendirmede önemli olan hedef kitleye en uygun veri toplama aracını seçmek, etkili bir şekilde veri toplama aracını tanımak ve kullanmak, verileri kayıt altına almak ve elde edilen verilerin analizini gerçekleştirmektir.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

3.

DEĞERLENDİRMEDE ALTIN KURALLAR

Kişisel Bilgi: Katılımcıların değerlendirme sürecinde rahat edebilmeleri ve samimi cevaplarını paylaşabilmeleri için kişisel bilgilerin alınmaması önemlidir. Dolayısıyla oluşturacağınız değerlendirme araçlarında ad-soyad ve kişilerin kim olduğunun anlaşılacağı sorular sormamak önerilir.

Hedef Kitleye Uygunluk: Rehberin önceki bölümlerinde de belirtildiği gibi, oluşturacağınız değerlendirme aracı ve yöntemi (sözlü, yazılı; online, yüzyüze vd.) hedef kitle için anlaşılır olmalıdır. Hedef kitlenin özellikleri/ihtiyaçları bağlamında ekstra düzenlemeler yapmak gerekebilir.

Veriyi Kayıt Altına Almak: İster sözlü ister yazılı değerlendirme yapalım, verilerin güvenli bir şekilde kayıt altına alınması oldukça önemlidir.

Veri Korumak: Katılımcılardan alınan bütün verilerin, güvenli bir şekilde saklanması bir yasal sorumluluktur. Bununla birlikte oluşturacağınız değerlendirme araçlarına Kişisel Verilerin Korunmasına Yönelik yasal bilgilendirmeyi de eklemeniz önerilir.

Teşekkür Etmek: Katılımcılar ne paylaşırlarsa paylaşsınlar (size olumlu veya olumsuz gelebilecek olan her şey dahil olmak üzere) bu onların fikridir ve saygı duyulmalıdır.

Paydaşların Aktif Katılımını Sağlamak: elele Projesinden destek alan kişiler/kurumlar olarak Yerel Etkinlik Koordinatörü ve elele Proje Ofisiyle iletişimde kalmak ve etkinlik değerlendirme sürecinde aktif katılımlarını sağlamak önemlidir.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

4.

KONTROL LİSTESİ

Değerlendirme süreçlerinizi kurgularken, aşağıdaki kontrol listesini kullanabilirsiniz.

Kontrol Listesi	Evet	Hayır
Hangi değerlendirme aracını/araçlarını kullanacağımızı belirledik.		
Kullanacağımız değerlendirme aracının katılımcılar için uygun olup olmadığı üzerine ekip olarak konuştuk.		
Kullanacağımız değerlendirme aracından sorumlu olan ekip üyesini belirledik.		
Değerlendirme aracının katılımcılara ulaştırılması ve katılımcıların değerlendirme sürecine katılımını artırmaya dair önlemler aldık.		
Katılımcılara yönelttiğimiz değerlendirme sorularının basit, anlaşılır ve etkinliğiyle ilgili olduğundan eminiz.		
Topladığımız verilerin Kişisel Verileri Koruma Kanunu ile ters düşmediğinden eminiz.		
Topladığımız verileri ekibimizle ve elele Projesi İzleme-Değerlendirme Ekibiyle paylaştık.		

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

el ele
çok renkli, çok farklı

el ele
çok renkli, çok farklı

Bu rehber Avrupa Birliği'nin maddi desteği ile hazırlanmıştır.
İçerik tamamıyla Gençlik Servisleri Merkezi Derneği liderliğindeki konsorsiyum sorumluluğu altındadır ve Avrupa Birliği'nin görüşlerini yansıtmamaktadır.